

لوتكەى توركيا-رووسيا لەبارەى ئىدلب

08-03-2020

نوسەرەگان

ناوەندى لىكۆلینەوہى رووداو

كورتە : ئەو راگەيەنراوہى كە دوای لووتكەى نيوان ئەردۆغان سەرۆكى توركيا و پۆتن سەرۆكى رووسيا لە V ئازار دەرچوو، ھەندىك خالى تىدايە كە پىويستە ھەلۆستەى لەسەر بكەين. پوتن گوتى دەقى رىككەوتنەكە لەسەر پاراستنى مەدەنيەگان و كۆتايھيئانە بە ناخۆشيەگانيان، ھەرۆھەا بۆ گەياندى ھاوكارى مرۆپيە بە ئاوارەگان و بۆ ريزگرتنە لە يەكگرتوويى خاكى سووريا.

ئەندامى ئەنجومەنى راۋىزكارىيى ناۋەندى لىكۋىلەنەۋەي رووداۋا

ئەو راگەيەنراۋەي كە دۋاي لووتكەي نىۋان ئەردۇغان سەرۋكى توركىيا و پۇتن سەرۋكى روسىيا لە ۷ ئازار دەرچوو، ھەندىك خالى تىدايە كە پىۋىستە ھەلۋەستەي لەسەر بگەين. پوتن گوتى دەقى رىككەوتنەكە لەسەر پاراستنى مەدەنىيەكان و كۇتايھىئانە بە ناخۇشپەكانيان، ھەرۋەھا بۇ گەياندنى ھاوكارى مرويپە بە ئاۋارەكان و بۇ رىزگرتنە لە بەكگرتوۋىيى خاكى سوورپا.

ئەردۇغانىش ئامازەي بەۋەدا كە پىۋىستە لە قۇناغى داھاتوۋدا حىساب بۇ رىگەي جنىف بگرت. جەختىشى كىردەۋە لەسەر ئەۋەي كە ۋلاتەكەي پابەند دەبىت بەۋەلامدانەۋەي ھەر دەستدريپپەي كە لەلايەن رۇئىمى سوورپاۋە بگرتتە سەرى.

بەندەكانى رىكەوتنەكە

رىككەوتنى ئەمدوۋايپەي نىۋان توركىيا و روسىيا پاشكۇپەي كى زىادكراۋە بۇ رىككەوتنى سوچى كە سى خالى سەرەكى لە خۇدەگرت:

– درووستكردنى رىپەۋىكى ئارام بە درىزىي ۱ كىلم لەسەرباكوۋرى رىگەي نىۋەۋەلەتى (M4) ، ۱ كىلم باشورى رىگاگە بە جۇرىك كە لەماۋەي ھەفتەبەكدا، ۋەزارەتى بەرگىرى ھەردوۋلا، ھەماھەنگىيى بۇ ووردەكارىپەكانى بگەن.

– راگرتنى ھەموو چالاكىيە سەربازىپەكان بە درىزىي ھىلى تەماس لە ناۋچەي ئارامى ئىدلىبىدا كە لە نىۋەراسنى شەۋى پىنجشەممەۋە دەستپىدەكات.

– ئەنجامدانى دەۋرىپەي ھاۋبەشى روسى- توركى لە ۱۰ ئازارەۋە، لەسەر رىگەي ۋوشكانى (M4) لەنىۋان ناۋچەي تەرنەبەي خۇرئاۋاي سەراقب و عەين حور.

خۇپىندەۋە بۇ بەندەكانى رىكەوتنەكە

ئەم رىككەوتنە شەرىپىيەت دەداتە ھىلى تەماسى ئىستا و ئەمەش بەماناي ئەۋەدپت كە توركىيا تەنازولى كىردوۋە لە داۋاكانى پىشووۋى كە داۋايدەكرد ھىزەكانى سەربە روسىيا و سوورپا بچنەۋە ھىلەكانى پىش ھىرش و پىشلىكردنى رىككەوتنى ئەستانە، بەۋاتايەكى دىكە، رۇئىمى سوورپا تۋانىۋىيەتى زياتر لە ۱۰۰۰ كىلۋمەتر بخاتەۋە ژىر كىفى خۇي كە ئەمەش دەسكەۋتە بۇ سوورپا. بەتايپەت دەسەلاتى رۇئىم بەسەر شارى ستراتىزىيى سەراقب درووستدەبىت كە حەلەب و لازقىيە و لازقىيەۋ دىمەشق بەبەكەۋە گرىدەدات.

حكومەتى توركىياش بۇ ناۋخۇي توركىيا دەتۋانىپت بلىت كە تۇلەي خۇپنى كىردۋەۋەۋە سەدان سەربازى لە ھىزەكانى سوورپا كۈشتوۋە و پلانى روسى-ئىرانى-سوورپا شىكستىھىناۋە لەۋەي بىخەنە كەنارىكى شەرمەزارى و قەيرانى نوپى پەنابەرانى بۇ دروستبەكەن. ھەرۋەھا دەتۋانىپت بلىت پارىزگارپىشى لە كۇنترۇلى خۇي بەسەر شارى ئىدلىپ ۋەدەۋرۋەرى كىردوۋە كە كارتىكە بۇ دانوستاندەكانى داھاتوو دەرپارەي چارەنوۋسى سىياسى سوورپا.

پۇتن گوتى: ھەمىشە لەگەل ھاۋبەشە توركەكانمان رىك نىن لە ھەلسەنگاندەكان دەرپارەي ئەۋەي كە لە سوورپا روودەدات بەلام، ھەموۋجارىك لە تەنگانەكاندا بەپشتبەستىن بەۋەي لەئاستى بالادا ھاۋبەشى بەدەستھاتوۋە، تائىستا تۋانراۋە زەمىنەيەكى ھاۋبەش بدۇزىنەۋە بۇ ئەۋ پىرسانى ناكۇكىمان ھەيە لەسەريان و ئەمجارەش ھەمان شت روۋىدا.

بەلام ئەمەش ۋەكو رىككەوتنەكانى پىشووۋىر لەنىۋان پوتن و ئەردۇگان لە ئەيلولى ۲۰۱۸ پىنچاپت كۇتايى بەجەنگى سوورپا بىنپت.

ئەم شەرە لىدانىكى بەھىز بوۋ لەھەۋلە سەركەۋتوۋەكانى پىشووۋى پوتن لە يارمەتىدانى ئەردۇغان بەۋ ھىۋايەي كە توركىيا ۋەكو ئەندامىكى رۇژھەلاتىي ناتۋ يارمەتى روسىيا دات لە درووستكردنى ناكۇكىي لە نىۋ ھاۋپەيمانىي سەربازى بەسەركرداپەتى ۋىلايەتە بەكگرتوۋەكانى ئەمرىكا.

ھەرۋەھا مېتومېرېكى دابەشكەرىيېش لە نېو ئەورووپادا دەربارەي پەنابەران درووستكرد. ئەمەش پاش ئەوھى توركيا رېككەوتنى خۆي لەگەل يەكېتى ئەورووپا شكاند لە وەستاندى رۇيشتنى پەنابەران بۆ ئەورووپا لەريگەي خاكى توركياوھ. يۇنانېش سنوورى رۇژھەلاتى خۆي لەگەل توركيا داخست كە زۇربەي پەنابەرانى سووريا و پەنابەرانى ديكە لە وڵاتانېترەوھ لەويۇھ دەچنە ناوئەوروپا و رېگەش نادات خەلك رابكات.